

Sururisti

Kaija Sepponen

Kustantaja Warelia

Suomen sodissa 1939-1945 kuoli 90 000 sotilasta, 30 000 naista jäi leskeksi ja 55 000 lasta vaille isää.

Sodan hävinneessä maassa ei ollut sopivaa puhua menetyksistä. Erityisesti Sotaorpois on ollut pitkään vaiettu asia. Sodan kolhimista naisista ja lapsista on ollut hajanaista tietoa eri kirjoissa, mutta kokoava kertomus on puuttunut tähän asti. Kirjoittamani Sururisti on tarkoitettu tämän aukon täyttäjäksi.

Sotaorpoja arvioidaan olevan elossa noin 20 000 -25 000 henkeä. Sururisti tekee näkyväksi sodan vaikutukset meidän elämäämme.

Meidän tarinamme ovat hyvin erilaisia. Ne ovat kuin mummulan riepumatot, niissä on monia eri värejä. Toisilla tummaa enemmän, toisilla kirkkaita ilon värejä. Niin kuin elämä on.

Kirja koostuu kahdesta osasta: Taistelukenttä ja Kotirintama. Sururisti yhdistää nämä toisiinsa.

Talvisodan aikana päätettiin, että kaatuneen leskelle, vanhemmalle tyttäreille tai äidille annetaan 4. luokan Vapaudenristi mustassa nauhassa. Se on rintamalta kaatuneen puolisolle tai leskelle lähetetty kunnianosoitus.

Suruviestit ovat kirjan objektiivista aineistoa ja niiden sisällöstä koostuu kirjan ensimmäinen osa, Taistelukenttä. Suruviestit olivat taistelukentältä lähetettyjä tiedonantoja sotilaan kuolemasta.

Olen pyrkinyt liittämään jokaisen osanottokirjeen yhteyteen joko kuvausta sodan vaiheesta tai kaatumispäivän tapahtumasta ja omaisten surusanoman saapumiseen liittyneistä muistoista.

Kotirintamaan olen yhdistänyt kaksi aineistoa: Objektiivista tietoa edustaa vuonna 2015 tekemäni tutkimus: Sotaorpojen elämäkulkua ja koettu hyvinvointi Oulun Eteläisen alueella. Subjektiiivinen aineisto muodostuu aikaisemmin kirjoitetuista sotaorpojen tarinoista, joita olen analysoinut noin 1400. Olen etsinyt näistä puolison ja isän menettämisen liittyviä asioita ja merkityksiä.

Kirjoitan lyhyempiä ja pidempiä tarinoita, koska meillä ei ole yhtä tarinaa. Osa tarinoista on alkuperäisiä, osaan olen yhdistänyt monen eri ihmisen kokemuksia, jolloin niiden kirjoittajia ei voida tunnistaa.

Olen yksi niistä 55 000:sta, joiden isä kuoli sankarina kodin, uskonnon ja isänmaan vapauden puolesta. Käyttätymistieteilijänä ja kokemusasiantuntijana pystyn ymmärtämään ja myös selittämään sotaorpojen vaikutuksia. Tutkijana olen ulkopuolinen, mutta sotaorpojen isoon joukkoon kuuluvana sisäpuolella. Sen vuoksi tuon uudenlaista tulkintaa sodan vaikutuksista soteleskien ja sotaorpojen elämään.

KAIJA SEPPONEN

SURU- RISTI

SOTILASASIA

warelia